เอกสารแจกฟรี
ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม 2558

DDC WATCH
จับตาโรคและภัยสุขภาพ

ปัญหาหมอกควัน
และการเสียชีวิตด้วยโรคทางเดินหายใจ
พื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

กลุ่มเสี่ยง

เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ
หญิงตั้งครรภ์
ผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง
ผู้ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ

2 เท่า

พบผู้เสียชีวิตด้วย
โรคทางเดินหายใจสูงขึ้น
ในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน

จังหวัดเสี่ยงสูง
แม่ฮ่องสอน

- **หมอกควันทางภาคเหนือเป็นปัญหามลพิษทางอากาศที่สำคัญของประเทศไทย**

ที่เกิดขึ้นทุกปี เนื่องสภาพภูมิประเทศที่เป็นแอ่งกระทะ และสภาพภูมิอากาศในช่วงฤดูหนาวที่มีความกดอากาศสูง สภาพอากาศนิ่งและแห้งเป็นเวลานาน ทำให้มีการสะสมของสารมลพิษเหล่านี้ในบรรยากาศสูงเกินมาตรฐาน

- **หมอกควันมีสาเหตุเกิดจากการเผาไหม้**

ที่สำคัญคือ การเกิดไฟป่าจำนวนหลายครั้งทั้งภายในประเทศและจากประเทศเพื่อนบ้าน ในบรรยากาศ และกระจายไปยังบริเวณชุมชน

- **เดือนมกราคม - มีนาคมของทุกปี**

เป็นช่วงที่มีอากาศหนาวเย็น โดยเฉพาะทางภาคเหนือซึ่งจะมีอุณหภูมิต่ำและหมอกควันหนาขึ้น

- **อัตราตายด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ**

ภูมิแพ้ หอบหืด และปอดอุดกั้นเรื้อรังในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ปี พ.ศ. 2556 มีแนวโน้มสูงในเดือนมกราคม – เมษายน

- **คาดการณ์ว่าในเดือนกุมภาพันธ์**

ค่า pm10 สูงกว่า 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรในทุกจังหวัด ทำให้ปัญหาหมอกควันมีผลกระทบต่อสุขภาพ **เดือนมีนาคมจะมีความรุนแรงมาก โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนอาจมีค่า pm10 สูงสุดมากกว่า 420 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร** ซึ่งจัดว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

- **คาดการณ์จำนวนผู้ป่วยเสียชีวิต เดือนมกราคม - มีนาคม 2558 รวม 491 ราย**

อ่านเพิ่มเติม →

ผลกระทบจากปัญหามลพิษหมอกควัน ต่อผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจ

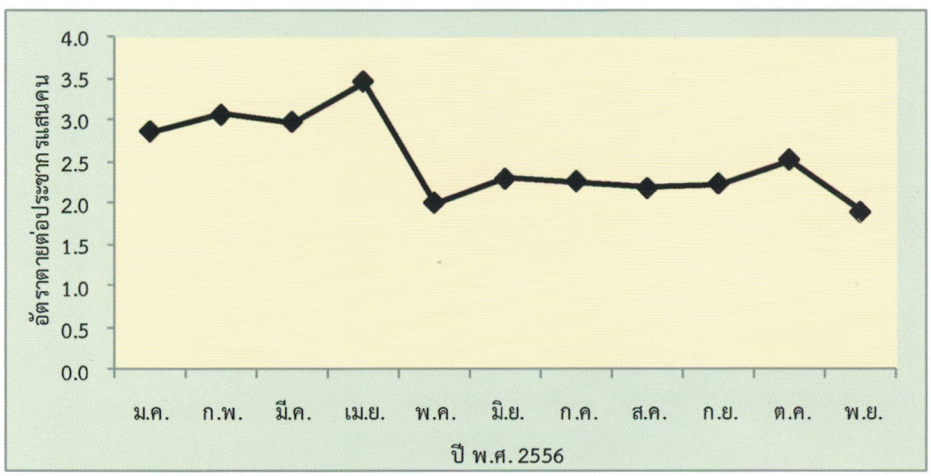

ปี พ.ศ. 2556 พบอัตราตายด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ ภูมิแพ้ หอบหืด และปอดอุดกั้นเรื้อรัง ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน (เชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง น่าน พะเยา แพร่) มีแนวโน้มสูงในเดือนมกราคม – เมษายน เมื่อพิจารณาจากอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนและค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (pm10) สูงสุดรายเดือน พบว่าจะมีอุณหภูมิต่ำและมีปัญหาฝุ่นละอองในอากาศมาก ในเดือนมกราคม - มีนาคมของทุกปีเช่นกัน

แหล่งข้อมูล : ทะเบียนมรณบัตรของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2556
(ข้อมูลตั้งแต่เดือนธันวาคม 2556 – ธันวาคม 2557 อยู่ระหว่างการดำเนินการรวบรวม)

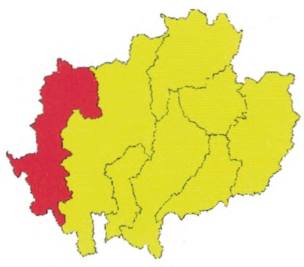
การคาดการณ์ค่า pm 10 สูงสุดในเดือนมกราคม - มีนาคม 2558 รายจังหวัด พบว่า ปัญหาหมอกควันจะเริ่มเข้าสู่ระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพในทุกจังหวัดตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ โดยมีค่า pm10 สูงกว่า 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรในทุกจังหวัด เดือนมีนาคม ปัญหาหมอกควันจะมีความรุนแรงมาก โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนอาจมีค่า pm10 สูงสุดมากกว่า 420 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งจัดว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มกราคม 2558

กุมภาพันธ์ 2558

มีนาคม 2558

ค่า pm 10 และผลกระทบต่อสุขภาพ *(อ้างอิงจากเกณฑ์ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ)*

	pm10 (ไมโครกรัมต่อ ลบ.ม.)	เทียบเท่ากับดัชนีคุณภาพอากาศ (Air Quality Index)	ผลกระทบต่อสุขภาพ	คำแนะนำ
	ไม่เกิน 120	ไม่เกิน 100	อากาศดี - ปกติ	-
	มากกว่า 120 - 350	มากกว่า 100 - 200	มีผลกระทบต่อสุขภาพ	- ผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจ เด็กและผู้สูงอายุไม่ควรทำกิจกรรม เช่น ออกกำลังกาย ภายนอกอาคารเป็นเวลานาน
	มากกว่า 350 - 420	มากกว่า 200 - 300	มีผลกระทบต่อสุขภาพมาก	- ผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมทั่วไปภายนอกอาคาร - บุคคลทั่วไปจำกัดการออกกำลังกายภายนอกอาคาร
	มากกว่า 420	มากกว่า 300	เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	- ผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจงดการออกไปภายนอกอาคาร - บุคคลทั่วไปหลีกเลี่ยงการออกกำลังกายภายนอกอาคาร

การคาดการณ์จำนวนผู้เสียชีวิตจากโรคภูมิแพ้ในระบบทางเดินหายใจ หอบหืด และปอดอุดกั้นเรื้อรัง พบว่าค่า pm10 ที่เพิ่มขึ้นทุกๆ 3.3 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และ อุณหภูมิที่ลดลงทุกๆ 0.8 องศาเซลเซียส สัมพันธ์กับจำนวนผู้เสียชีวิตจากโรคภูมิแพ้ในระบบทางเดินหายใจ หอบหืด และปอดอุดกั้นเรื้อรังที่เพิ่มขึ้น 1 คน

ปี 2558 คาดการณ์จำนวนผู้ป่วยเสียชีวิต เดือนมกราคม 148 ราย กุมภาพันธ์ 161 ราย และมีนาคม 182 ราย

การป้องกันโรค

ติดตาม

- สภาพอากาศก่อนออกจากบ้าน
- คำแนะนำจากหน่วยงานราชการ

หลีกเลี่ยง

- การออกจากบ้านในขณะที่มีฝุ่นละอองในอากาศในปริมาณมาก
- กรณีที่จำเป็นต้องอยู่ในสถานที่ที่มีฝุ่น ควัน ให้สวมหน้ากากป้องกันโรคหรือใช้ผ้าชุบน้ำหมาดๆ ปิดปากปิดจมูก

หยุด

- กิจกรรมการเผา รวมทั้งการสูบบุหรี่ที่จะเพิ่มปัญหาควันมากขึ้น

ไปพบแพทย์

- หากมีอาการผิดปกติหลังจากสูดดมฝุ่นละอองหมอกควัน เช่น แน่นหน้าอก หายใจติดขัด แสบตา ให้รีบไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล หรือสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน

ร่วมกันทำ...ป้องกันได้

ประชาชน

- หลีกเลี่ยงการออกจากบ้านในขณะที่มีฝุ่นละอองในอากาศในปริมาณมาก
- กรณีที่จำเป็นต้องอยู่ในสถานที่ที่มีฝุ่น ควัน ควรใช้หน้ากากป้องกันโรค หรือใช้ผ้าชุบน้ำหมาดๆ ปิดปาก และจมูก ควรเปลี่ยนทุกวัน และถ้าเป็นไปได้ควรใช้แบบครั้งเดียวทิ้ง
- งดกิจกรรมการเผา รวมทั้งการสูบบุหรี่ที่จะเพิ่มปัญหาควันมากขึ้น
- ช่วยกันดูแลในชุมชน ไม่ให้มีการเผา หากพบว่ามีการเผา ให้รีบแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามสภาพอากาศก่อนออกจากบ้านและคำแนะนำจากหน่วยงานราชการ

หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

- ควรควบคุมมิให้เกิดการเผา หากพบว่ามีการเผาควรรีบดำเนินการควบคุมจัดการดับไฟทันที
- ติดตามข้อมูลสถานการณ์ระดับ PM 10 ทุกวัน
- ขอให้ทุกหน่วยงานงดการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมสำหรับเด็ก และผู้สูงอายุ ถ้า**ระดับ PM 10 มากกว่า 120** ขึ้นไป
- โรงเรียน สถานเด็กเล็ก ต้องงดกิจกรรมที่จัดภายนอกอาคาร ถ้า**ระดับ PM 10 มากกว่า 150** ขึ้นไป หากเกิดปัญหาหมอกควันรุนแรงส่งผลกระทบต่อการเดินทางของเด็ก หรือไม่สามารถหาสถานที่ภายในโรงเรียนที่หลีกเลี่ยงจากหมอกควันได้ อาจพิจารณาหยุดเรียนชั่วคราว

ผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง

- ควรเตรียมยาประจำตัวให้พร้อมและพกติดตัว หากมีอาการผิดปกติ เช่น หายใจลำบาก แน่นหน้าอก ควรรีบพบแพทย์ที่โรงพยาบาลหรือสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน
- ควรหลีกเลี่ยงการออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมกลางแจ้งที่ต้องออกแรงยาวนาน

WE ARE SRRT

หน่วยงานสาธารณสุข

- ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนและกลุ่มเสี่ยงเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาหมอกควัน และการปฏิบัติตัวในการป้องกันตนเองจากผลกระทบที่เกิดจากหมอกควัน
- รวบรวมและรายงานข้อมูลผู้ป่วยใน 4 กลุ่มโรค ได้แก่ กลุ่มโรคตาอักเสบ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด และกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ ที่เป็นกลุ่มโรคที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาหมอกควัน เพื่อประเมินสถานการณ์ความรุนแรง
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอและจังหวัด ติดตามปัญหาหมอกควันอย่างใกล้ชิดทุกวัน พร้อมทั้งเฝ้าระวังผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจ หากมีแนวโน้มสูงขึ้นกว่าปกติหรือปัญหาหมอกควันมีความรุนแรงมากในพื้นที่ใด ให้ตรวจสอบความพร้อมรับผู้ป่วยของสถานพยาบาลทุกระดับ รวมทั้งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- หน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับเตรียมความพร้อมในการสำรองยาสำหรับผู้ป่วยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยาหยอดตา ยาแก้แพ้ ยาแก้หวัด และยาสำหรับหอบหืด การจัดเตียงรองรับผู้ป่วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้สูงอายุ และหญิงตั้งครรภ์ รวมทั้งการรับ-ส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล

สายด่วนกรมควบคุมโรค 1422

กรมควบคุมโรค
88/21 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ

www.ddc.moph.go.th

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข